

QUÈ CAL SABER?

PROVES, ASSAIGS, REACCIONS, TESTS I PUNTUACIONS

En medicina, i en biologia en general, hom anomena *prova* (no *proba) l'acció de sotmetre una persona, un altre ésser viu o una cosa a certes experiències per a apreciar l'existència d'una substància, per a investigar la presència d'una lesió o anomalia, o per a estudiar com es desenvolupa una funció. Un **assaig** (noteu el plural, que pot ésser *assaigs* o *assajos*) és una operació de **prova** per a observar si una substància, un mecanisme, un mètode, etc., tenen l'efecte que se n'espera. Quan la **prova** consisteix en un fenomen, sovint provocat, que té lloc en un organisme i que serveix com a mitjà de diagnòstic, hom la sol anomenar **reacció** (per exemple, **reacció d'aglutinació**, **reacció de Weber**, etc.). La primera edició del DEM¹ indicava que els termes **reacció** i **prova** són molt pròxims i suggeria que, si una **prova** o **reacció** determinada no es trobava en una d'aquestes dues entrades, se cerqués en l'altra; aquesta observació, però, ha desaparegut de totes dues entrades en el DEMCAT,² la versió més actualitzada d'aquesta obra. El mot **test** equival a **prova**, **assaig** o **reacció**. Joan Coromines³ comenta en un paràgraf a part aquest mot: «**Test** 'experiment per posar a prova', manllevat de l'angl. *test* [S. XVI], que abans havia designat una copel·la o gresol per a valorar els metalls [fi S. XIV], i era manlleu del fr. antic *test*, germà del nostre **TEST**.» (Les negretes són nostres.) Aquest mot del francès designava, com en català, un **vas de terrissa**. Tot i ésser el mateix mot, quan es parla de més d'una **prova**, preferim fer servir el plural **tests** a **testos**, forma que reservem per a anomenar els recipients on cultivem plantes o bé els bocins d'un objecte de terrissa trencats (per això diem que **els TESTOS s'assemblen a les olles**).

Els resultats de les primeres observacions a què hom sotmet un **infant** per a verificar-ne l'estat de vitalitat s'expressen mitjançant la **puntuació d'Apgar** o **índex d'Apgar** (de l'anestesiòloga nord-americana Virginia Apgar, 1909-1974). Equival a la suma de les **puntuacions** parcials que s'obtenen en explorar el **nadó** un minut després del naixement. Hom considera els signes següents: coloració de la pell (cianòtic i pàl·lid tot el cos, 0; normal, excepte les extremitats, 1; normal tot el cos, 2), freqüència cardíaca (absent, 0; inferior a 100/minut, 1; superior a 100/minut, 2), resposta reflexa (sense resposta, 0; resposta mínima, 1; resposta normal, 2), to muscular (absent, 0; flexió de braços i cames, 1; moviment actiu, 2), esforç respiratori (absent, 0; lent o irregular, 1; normal i amb plor, 2). Una **puntuació** de 7-10 és normal; si obté entre 4 i 7 punts, caldrà aplicar al **nouat** (no en diguem *recent nascut) algunes mesures de reanimació, i si el resultat és 3 o inferior, caldrà aplicar-li tècniques de reanimació immediates. La mortalitat neonatal és inversament proporcional a la **puntuació d'Apgar** obtinguda durant el primer minut. Una valoració dels signes al cap de cinc minuts indica el sentit de l'evolució i té significació pronòstica.

1. CASASSAS, Oriol (dir.). *Diccionari enciclopèdic de medicina*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 1990.

2. *Diccionari enciclopèdic de medicina* (en línia), Barcelona, TERMCAT, 2015 (actual. 18 gener 2021).

3. Joan COROMINES, *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*, Barcelona, Curial, 1980-1991, s. *test*.